VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 59)**

z dnia 5 kwietnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 59)

5 kwietnia 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Babinetza (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, przeprowadziła pierwsze czytanie i rozpatrzyła:

– poselski projekt uchwały w sprawie upamiętnienia 140. rocznicy urodzin Bolesława Biegasa (druk nr 1401).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral**, **Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Grabarczyk**, **Ewelina Maksimiec**, **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Stwierdzam kworum. Stwierdzam przyjęcie protokołów posiedzeń Komisji od 54. do 58. posiedzenia Komisji wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń. Witam wszystkich obecnych, witam serdecznie wszystkie panie i panów posłów, wszystkie osoby obecne dzisiaj na posiedzeniu Komisji.

Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje punkt: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 140. rocznicy urodzin Bolesława Biegasa (druk nr 1401). Czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę uwag. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Proszę pana posła Roberta Kołakowskiego o uzasadnienie projektu uchwały. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo. Bolesław Biegas był jednym z artystów (malarzy, rzeźbiarzy, pisał też dramaty), którego twórczość jest dzisiaj uznana bardziej na świecie niż w Polsce. W Polsce nie był znany tak bardzo i do dziś pozostaje artystą nieznanym.

Był czołowym i może najbardziej oryginalnym z artystów przełomu XIX i XX wieku, reprezentantem nurtu symbolistycznego. Urodził się 29 marca (140 lat temu) w miejscowości Koziczyn pod Ciechanowem. Urodził się w biednej rodzinie, był sierotą. Był utalentowany plastycznie. Dostrzegł to ksiądz Aleksander Rzewnicki, który zaprosił hrabiego Adama Krasińskiego (wnuka poety Zygmunta Kasińskiego), także lekarza Franciszka Rajkowskiego (był to taki społecznik znany na terenie północnego Mazowsza) oraz Aleksandra Świętochowskiego i ten ostatni poseł „Prawdy", twórca polskiego pozytywizmu, postanowił zmienić nazwisko młodemu wówczas Bolesławowi Biegalskiemu, bo tak nazywał się późniejszy artysta Biegas. Na łamach „Prawdy" rozpoczął akcję zmierzającą do zgromadzenia środków na kształcenie Bolesława Biegasa. Zaowocowało to tym, że najpierw Bolesław Biegas uzyskał stypendium w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie, a później na początku swojej kariery artystycznej przebywał w Paryżu, gdzie tworzył do końca swojego życia. Spoczywa na polskim cmentarzu Montmorency w Paryżu.

Bolesław Biegas jest, tak jak już mówiłem, uważany za jednego z czołowych przedstawicieli kierunku symboliczno-secesyjnego nie tylko w polskiej rzeźbie, ale w ogóle w rzeźbie światowej. Sławę Biegasowi przyniosły popiersia portretowe. Również bardzo znane są jego rzeźby, które były inspirowane literaturą.

Trzeba też powiedzieć, że Bolesław Biegas cieszył się wielkim uznaniem ówczesnych autorytetów świata sztuki, kiedy właśnie tworzył w Paryżu, bo tam, jak już wspominałem, przede wszystkim przebiegało jego życie i twórczość.

Może warto tutaj powiedzieć, że był prekursorem pewnych kierunków, które pojawiły się w sztuce dopiero później. Jeszcze w latach kiedy studiował w Krakowie, stworzył dzieło pod nazwą „Księga życia", którym wyprzedził syntetyczne kompozycje Xawerego Dunikowskiego. Za to, że stworzył tę rzeźbę, został też usunięty z tej uczelni, ale to już jest inna sprawa. Po prostu była zbyt nowatorska jak na ówczesne czasy.

Bolesław Biegas tworzył kompozycje, które dopiero wiele lat później narodziły się w wyobraźni surrealistów, tak że był prekursorem właśnie w wielu dziedzinach.

W drugiej połowie swojego życia po okresie I wojny światowej porzucił trochę rzeźbę na rzecz malarstwa. Tutaj też miał wybitne osiągnięcia. Zasłynął m.in. cyklem portretów sferycznych, czyli takich obrazów, gdzie ludzkie twarze przenikały się z siatką linii płaszczyzn dzielonych łukami i geometrycznymi kształtami.

Jak wspomniałem na początku, dziś Bolesław Biegas jest postacią mało znaną w Polsce, natomiast należy do bardzo cenionych artystów w Europie Zachodniej. Odbywa się wiele wystaw, gdzie prezentowane są jego prace, chociaż w Polsce w ostatnich latach były takie wystawy. Jego obrazy i rzeźby znajdują się w Muzeum Orsay w Paryżu, w Muzeum Sztuk Pięknych w Lyonie, w Muzeum Królewskim Sztuk Pięknych w Brukseli, w Polskim Muzeum w Chicago, w Muzeum Biegasa w Paryżu. Na Mazowszu jego prace znajdują się w Muzeum Mazowieckim w Płocku. Jego obrazy możemy też spotkać w Muzeum Narodowym w Warszawie, w Poznaniu i w Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

W ostatnich latach Ziemia Ciechanowska czyni różne starania, różne instytucje znajdujące się w naszym terenie, żeby upamiętnić postać Bolesława Biegasa. W Powiatowym Centrum Kultury 5 lat temu powstała Galeria im. Bolesława Biegasa. Są też jeszcze inne różne plany. Myślę, że jest to postać, która zasługuje na upamiętnienie, tym bardziej że jest to postać mało znana w naszym kraju, więc może ta uchwała sejmowa przyczyni się do tego, że więcej naszych obywateli zapozna się z twórczością tego ciekawego artysty i stanie się on bardziej znany również w naszym kraju. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Otwieram debatę ogólną o projekcie. Czy są pytania, czy w ogóle głosy w dyskusji? Proszę bardzo. Jeśli nie ma, to stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały.

Czy są uwagi do tytułu uchwały? Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Dziękuję, panie przewodniczący. My ze strony Biura Legislacyjnego przygotowaliśmy korektę naniesioną już na tekst jednolity i proponujemy, aby Wysoka Komisja rozpatrywała właśnie ten tekst i ewentualnie na nim nanosić korekty.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ale akurat do tytułu uchwały nie było uwag Biura Legislacyjnego, tak że zakończymy sprawę. Czy ktoś jest przeciw przyjęciu tytułu uchwały w brzmieniu zaproponowanym w projekcie uchwały? Nie ma, czyli przyjmujemy tytuł uchwały.

Przechodzimy do pierwszego akapitu. Tutaj rzeczywiście mamy dokument przygotowany przez Biuro Legislacyjne i naniesione przez Biuro Legislacyjne propozycje poprawek. Czy są uwagi państwa posłów do treści pierwszego akapitu w wersji z uwagami i poprawkami Biura Legislacyjnego? Rozumiem, że Komisja akceptuje pierwszy akapit z tymi poprawkami. Czy ktoś jest przeciw przyjęciu pierwszego akapitu? Jeśli nie, to przyjęliśmy.

Przechodzimy do drugiego akapitu. Proszę bardzo państwa posłów o uwagi. Nie ma uwag. Czy ktoś jest przeciwko przyjęciu drugiego akapitu? Nie ma, dziękuję.

Przechodzimy do trzeciego akapitu. Proszę bardzo o uwagi. Proszę bardzo – pani przewodnicząca Iwona Śledzińska-Katarasińska.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Rozumiem, że pierwsze zdanie odnosi się do znajomości twórcy w Polsce, ale to jakoś dziwnie brzmi. Jest na tyle ogólne, że w pierwszej chwili można je opacznie zrozumieć: „Po 1989 r. zmieniło się w Polsce niewiele". Tak w ogóle to się bardzo wiele zmieniło.

Może się nie zmieniła percepcja twórczości Biegasa. Proponowałabym jakieś inne sformułowanie, zwłaszcza że jakoś w tym kontekście to mnie razi. „Po 1989 r. twórczość Biegasa pozostała w Polsce nieznana" – coś takiego, proponowałabym takie zdanie. Tu jest tak ogólnie, że można to odnieść do wszystkiego. Być może taka była intencja, ja tego nie wiem, ale mnie się nie podoba ta intencja.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Tak, może tak, że nadal nieznana.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):
Jakoś tak.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Czy pan wnioskodawca?

Poseł Robert Kołakowski (PiS):
Oczywiście.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
To prosimy o poprawkę w tej sprawie. Czy są jeszcze inne uwagi do akapitu trzeciego? Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:
Dziękuję. Mamy jeszcze taką uwagę, aby w akapicie trzecim w zdaniu, które rozpoczyna się od słów: „Jego prace można zobaczyć w wielu muzeach" skreślić wyrazy „i kolekcjach prywatnych", ponieważ później to się pojawia: „w coraz liczniejszych kolekcjach prywatnych" – na końcu tego akapitu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Słusznie, tak, ja przejmę tę poprawkę. Czy są jeszcze uwagi państwa posłów do trzeciego akapitu projektu uchwały?

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):
A co z tym „okultyzmem", pani poseł? Nie ma pani poseł Bubuli? Przepraszam bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Proszę bardzo – pani przewodnicząca Anna Sobecka.

Poseł Anna Sobecka (PiS):
Dziękuję, panie przewodniczący. Chciałam spytać pana posła Roberta Kołakowskiego, czy muszą być te odniesienia do okultyzmu, czy to jest konieczne?

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):
Jak prawda, to konieczne, pani poseł.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Dziękuję pani przewodniczącej. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):
W twórczości Bolesława Biegasa były takie odniesienia. W związku z tym jeśli to pominiemy, to zataimy część prawdy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Proszę bardzo – pan poseł Bogusław Sonik.

Poseł Bogusław Sonik (PO):
Z życiorysu wynika bardziej, że był pod wpływem Stanisława Przybyszewskiego, więc raczej nie był wyznawcą żadnej sekty, prawda? Odnosił się raczej do pewnych fantasmagorii, które artystycznie mogły się odnosić do tego – nie wiem, czy to słowo jest tutaj właściwie użyte, bo symbolizm w zasadzie by wystarczył.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):
Dziękuję bardzo panu posłowi. Czy jeszcze do trzeciego akapitu ktoś z państwa posłów chciałby wyrazić swoje uwagi? Proszę bardzo – pan poseł Piotr Liroy-Marzec.

Poseł Piotr Liroy-Marzec (Kukiz15):

Mam pytanie a propos trzeciego akapitu, zdania: „ale także intrygujące prace malarskie, i to zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne" – czy tu jest przecinek przed „i", dobrze zauważyłem?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak, to jest propozycja sejmowych językoznawców, aby w tym miejscu postawić przecinek.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Postawić przecinek, mimo że potem mamy „i", tak? Proszę bardzo – to może językoznawcy komisyjni ewentualnie by się do tego odnieśli. Chodzi o czwarty wers trzeciego akapitu, fragment z poprawkami Biura Legislacyjnego. Mamy tam sformułowanie: „ale także intrygujące prace malarskie, i to zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne". Chodzi o przecinek przed „i". Czy to jest poprawne? Proszę bardzo – jeszcze raz pan poseł Liroy-Marzec.

Poseł Piotr Liroy-Marzec (Kukiz15):

Mam taką propozycję, żeby nie bawić się w tę ekwilibrystykę słowną, która tutaj akurat nie ma podstawy, żeby było: „ale także intrygujące prace malarskie, zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne, pełne ukrytych znaczeń i odniesień do okultyzmu, jak i portrety, w tym cykl malarski" – bez „i", tam to jest niepotrzebne, po prostu wyrzucić „i to". To będzie poprawne językowo, a nie będzie takiej dziwnej sytuacji w tym wypadku.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że bardzo trafna uwaga pana posła wyjaśnia sytuację. Dziękuję bardzo. Też będzie poprawka, dobrze. Jeśli nie ma więcej uwag do trzeciego akapitu, to możemy przejść do rozpatrzenia poprawek zgłoszonych do trzeciego akapitu.

Pierwsza poprawka w akapicie trzecim dotyczy pierwszego zdania, aby nadać mu nowe brzmienie: „Po 1989 r. twórczość Bolesława Biegasa nadal pozostaje nieznana, choć…" – przepraszam.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

„twórczość Bolesława Biegasa pozostaje nieznana, choć w świecie jego dzieła od pół wieku wracają na salony sztuki".

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„Po 1989 r. twórczość Bolesława Biegasa nadal pozostaje"…

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

„w Polsce", bo o to chodziło...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„nadal pozostaje nieznana w Polsce" – tu uzupełniamy – „choć na świecie jego dzieła od pół wieku wracają na salony sztuki".

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (15) Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest przeciw? (0) Kto wstrzymał się od głosu? (0). Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Druga poprawka do trzeciego akapitu. Chodzi o szósty wers trzeciego akapitu, żeby w zdaniu: „Jego prace można zobaczyć w wielu muzeach i kolekcjach prywatnych, m.in. w Muzeum Orsay w Paryżu" wykreślić fragment „i kolekcjach prywatnych", ponieważ sformułowanie „kolekcje prywatne" pojawia się na końcu tego zdania.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (15) Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0). Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Jeszcze będzie trzecia poprawka, ale najpierw pan poseł Grzegorz Puda – proszę bardzo.

Poseł Grzegorz Puda (PiS):

Wracając do tematu, o którym mówiliśmy, odnośnie do „okultyzmu" to, jeśli można, proponuję wykreślić to słowo, aby było brzmienie: „pełne ukrytych znaczeń, jak i portrety, w tym cykl malarskich portretów sferycznych". Po prostu wykreślamy: „i odniesień do okultyzmu".

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę pana posła o przygotowanie stosownej poprawki. Proszę bardzo – może pan poseł wnioskodawca Robert Kołakowski jeszcze mógłby odnieść się do tej sprawy.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Tak, zgadzam się, oczywiście. Może tak być, jest ogólniej.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo – jeszcze pani przewodnicząca Iwona Śledzińska-Katarasińska.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ja, niestety, za mało znam twórczość i prawdę powiedziawszy jest dla mnie rzeczą kompletnie nieznaną, ale jeżeli to jest fakt, to nie można fałszować charakteru czyjejś twórczości. Skądś autorzy tego tekstu to wzięli, tak mi się wydaje. Oczywiście głos decydujący należy tutaj do pana posła wnioskodawcy, bo rozumiem, że rozmawiał z jakimiś historykami sztuki, od kogoś ma te wiadomości, bo umówmy się, że tak w sztuce było.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Oczywiście te odniesienia do okultyzmu były, ale stanowiły tylko część, natomiast było też wiele odniesień do literatury, do muzyki – szczególnie w jego rzeźbach, tak że jeśli będzie taka treść, jaką zaproponował pan poseł, to będzie to bardziej ogólnie i może bardziej będzie oddawało prawdę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję panu posłowi, ale jeszcze zgłaszała się do głosu pani poseł Mirosława Stachowiak-Różecka – proszę bardzo.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Wydaje mi się, że słowo „okultyzm" zostało trochę zastosowane też jako synonim, bo tu rzeczywiście można to odbierać różnie: odwoływał się do okultyzmu, bo był wyznawcą, bo to dla niego było ważne, bo coś takiego, co absolutnie nie jest prawdą. Mam wrażenie, że intencją było podkreślenie, że nawiązywał raczej do dekadencji, do tego nurtu, jeśli już o tym mówimy, a jak wiemy, ten nurt z kolei rzeczywiście miał taką symbolikę w swojej twórczości i ją jakoś prezentował. Faktycznie wydaje mi się, że w tej sprawie powinniśmy znaleźć kompromis, żeby to było jasne i czytelne. Myślę, że propozycja naszego kolegi Pudy jest do rozważenia, tylko ja bym bardzo prosiła, żeby jeszcze raz ją powtórzył, żebyśmy wszyscy mieli pewność, że się dobrze rozumiemy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Jest taka prośba, więc proszę pana posła, żeby przedstawił propozycję poprawki, jak brzmiałoby to zdanie w całości po ewentualnym uzgodnieniu przez Komisję poprawki. Proszę bardzo – pan poseł Grzegorz Puda.

Poseł Grzegorz Puda (PiS):

Propozycja jest bardzo prosta – wykreślenie słów: „i odniesień do okultyzmu". Wówczas pozostaje nam po przecinku: „i to zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne, pełne ukrytych znaczeń, jak i portrety, w tym cyklu malarskich portretów sferycznych".

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze w sprawie omawianego projektu poprawki są jakieś głosy? Jeśli nie, to przejdziemy do głosowania poprawek, bo w trzecim akapicie mamy dwie poprawki do tego samego zdania.

Przechodzimy do głosowania nad trzecią poprawką do akapitu trzeciego. Chodzi o drugie zdanie w tym akapicie, o usunięcie fragmentu, gdzie jest przecinek „i to".

Po zmianie zdanie brzmiałoby: „Próbę czasu przetrwały bowiem nie tylko jego symboliczne rzeźby o walorach prekursorskich, odbiegające od modnego wówczas stylu secesyjnego, ale także intrygujące prace malarskie, zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne" – i tu na razie zatrzymujemy się, bo druga poprawka będzie za chwilę.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki zgłoszonej przez pana posła Piotra Liroya -Marca? (15) Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest przeciw? (0) Czy ktoś się wstrzymał? (0) Poprawka przyjęta jednogłośnie.

Czwarta, prawdopodobnie ostatnia poprawka do akapitu trzeciego, w dalszym ciągu do tego samego zdania. Na razie zakończyliśmy na „zarówno niepowtarzalne kompozycje symboliczne, pełne ukrytych znaczeń" – i tutaj poprawka pana posła Grzegorza Pudy zmierza do tego, aby wykreślić wyrazy „i odniesień do okultyzmu", czyli mielibyśmy: „pełne ukrytych znaczeń, jak i portrety, w tym cykl malarskich portretów sferycznych".

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem tej poprawki? Dziękuję bardzo. Kto z państwa posłów jest przeciw? Dziękuję bardzo. Kto z państwa posłów wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

10 – za, 5 – przeciw, 0 – wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

10 głosami za i przy 5 przeciw poprawka została przyjęta.

Czy ze strony państwa posłów jest jeszcze jakaś propozycja poprawki do akapitu trzeciego? Jakaś uwaga ze strony Biura Legislacyjnego po tych zmianach? Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jest przeciwko przyjęciu trzeciego akapitu? Jeśli nie, to Komisja przyjęła trzeci akapit.

Pozostał nam czwarty akapit. Czy ktoś ma uwagi? Jeśli nie, to czy ktoś jest przeciwko przyjęciu czwartego akapitu? Nie ma. Dziękuję bardzo.

Teraz, Wysoka Komisjo, przechodzimy do głosowania nad całością projektu uchwały.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem powyższego projektu uchwały? (15). Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest przeciw? (0) Czy ktoś się wstrzymał? (0) Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany – jednogłośnie.

Teraz trzeba jeszcze wyznaczyć posła sprawozdawcę. Jeśli można, to proponowałbym pana posła Roberta Kołakowskiego. Czy są inne propozycje? Jeśli nie ma, to czy pan poseł wyraża zgodę? Czy jest sprzeciw, żeby pan poseł Robert Kołakowski był sprawozdawcą naszej Komisji w sprawie tego projektu uchwały? Nie ma. Dziękuję bardzo.

Dziękuję wszystkim państwu posłom, Biurze Legislacyjnemu za wspólną pracę nad tym projektem uchwały. Dziękuję bardzo, zamykam posiedzenie Komisji.